

Sociale veiligheid op School Vest

Januari 2024

Inhoud

Inleiding.....	2
Een veilige school	2
Verwachtingen in de omgang met elkaar	3
De doelen	4
De uitgangspunten - Kanjertraining	4
1. We willen te vertrouwen zijn.	4
2. Wij, leerkrachten en ouders, zijn samen het gezag van het fatsoen	4
3. We geven het goede voorbeeld.	4
Wat doen we preventief en hoe doen we dat?	4
Inhoud van de Kanjertraining.....	4
De petten.....	5
Smileyposter.....	7
Afsprakenposter	8
Motor en benzine: alles wat aandacht krijgt, groeit!.....	9
Wat doen we als het mis gaat en hoe doen we dat?	10
Hoe leren we kinderen omgaan met gedoe?	10
Fase 1: kind heeft last van een ander.....	10
Fase 2: het storende gedrag gaat door.	11
Fase 3: iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtpositie: pesten.	11
De rol van leerkrachten, ouders en directie bij grensoverschrijdend gedag	12
Wat is grensoverschrijdend gedrag?	12
Fysieke veiligheid in gevaar?	12
Herstelrecht.....	12
Onmacht versus onwil.....	13
Onmacht.....	13
Onwil.....	14
De sociaal emotionele ontwikkelingen in beeld	15

De veiligheidsbeleving in beeld	15
Vertrouwenspersonen.....	15
Interne vertrouwenspersonen	15
Externe vertrouwenspersonen.....	15
Pesten.....	16
Anti-pest coördinatoren en het pestprotocol	16
Schorsing en verwijderingsprotocol.....	16
Hoe gaan we om met mobile telefoons?	16
Internet/sociale mediaprotocol	16
De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.....	17
Protocol scheiding.....	17
Protocol rouwverwerking.....	17
Bijlagen	17
Bijlage 1 stappenplan de Kanjertraining	17
Bijlage 2 Sociale media/ internet regelement.....	19

Inleiding

Dit is het sociale veiligheidsprotocol van School Vest. In dit protocol staat beschreven vanuit welke basis we werken aan een rustige en veilige omgeving voor alle betrokkenen. Het geeft aan hoe wij als school met leerlingen en met volwassenen om willen gaan.

Een belangrijk uitgangspunt van dit protocol is de Kanjertraining. (www.kanjertraining.nl) Deze methode ondersteunt leerlingen in het leren omgaan met elkaar en biedt een gemeenschappelijk uitgangspunt en taal in de omgang met elkaar.

Als school vinden wij het heel erg belangrijk dat alle leerlingen op onze school zich veilig voelen en dat zij binnen deze veiligheid kunnen leren en ontwikkelen in de breedste zin.

Team School Vest

(2024)

Een veilige school

Kinderen brengen voor een groot deel hun tijd door op school. Dit moet dan ook een plek zijn waar kinderen op een prettige manier samen kunnen zijn en samen kunnen leren. Het is van groot belang dat er een goed klimaat heerst op school en in de groep waarin de kinderen verblijven. Sfeer in een groep heeft alles te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan. Dat gebeurt in een omgeving waar kinderen, leerkrachten en ouders weten wat er van hen verwacht wordt, maar ook wat ze van de ander mogen verwachten. We zorgen samen voor een veilig en voorspelbaar pedagogisch klimaat. Slechts in een omgeving waarin iedereen zichzelf kan zijn, zonder belemmerd te worden of anderen te belemmeren zal eenieder optimaal kunnen functioneren.

Verwachtingen in de omgang met elkaar

In de omgang met elkaar kunnen leerlingen, ouders, bezoekers en collega's vanuit onze overtuiging van ons verwachten dat wij:

- Vriendelijk zijn,
- Begrip tonen,
- Respectvol zijn,
- Duidelijk zijn en doen wat we zeggen,
- Vertrouwen tonen,
- Samen zoeken naar een win/win in het belang van uw kind,
- Praten met elkaar in plaats van over elkaar,
- Reflecteren op ons eigen gedrag,
- Elkaar aanspreken op gedrag indien nodig,
- Professionele feedback geven.

In het belang van het kind is het ook goed te weten dat wij andersom verwachtingen hebben van ouders en bezoekers. Wij werken graag samen volgens de aanvaarde omgangs- en beleefdheidsvormen.

Om het in de school plezierig en veilig te houden, maar ook om te zorgen dat de leerlingen het onderwijs kunnen volgen, ontkomen we er niet aan om op enkele punten duidelijkheid aan de voorkant te creëren:

- De algemene aanvaarde omgangs- en beleefdheidsvormen worden gehanteerd,
- Ouders/volwassenen die onder schooltijd binnen het gebouw zijn, voorkomen het verstoren van de lessen, respecteren de rust in het gebouw en volgen de aanwijzingen van het team op.
- Ouders/volwassenen die bepaalde werkzaamheden uitvoeren 'in dienst' van de school/leerkracht, houden zich aan deze voorwaarden.
- Gesprekken over het gedrag of ontwikkeling van het kind vinden plaats tussen leerkracht/leidinggevende en ouder(s), niet in het bijzijn van het kind, tenzij dit anders wordt afgesproken of tenzij dit past binnen de reguliere gesprekkencyclus.

Het kan voorkomen dat ervan bovenstaande, bewust of onbewust, afgeweken wordt. Dit kan leiden tot ongewenst of onveilige situaties voor kinderen en/of ouders/bezoekers. In die situatie mag u van ons verwachten dat we optreden.

- Wanneer de afspraken niet worden nagekomen leidt dit tot een gesprek met de leerkracht of schoolleiding. Bij herhaaldelijk niet nakomen van de afspraken is er een ontheffing van een eventuele taak of wordt de toegang tot de school ontzegd, altijd i.o.v. met de schoolleiding.
- Bij herhaaldelijk ongewenst gedrag wordt tot nader order de toegang tot de school ontzegd. Hier wordt het bestuur en indien nodig de politie op de hoogte gesteld.
- Fysiek geweld tegenover kinderen of personeel wordt nooit getolereerd. In dat geval doen we onmiddellijk aangifte.

Van ons team kunt u en uw kind verwachten dat wij op een prettige en constructieve manier met elkaar om willen gaan. Dat is wat ons betreft ook niet meer dan logisch. Daarnaast willen wij als volwassen het goede voorbeeld geven aan de kinderen.

De doelen

- Leerlingen voelen zich veilig op school (sociaal, psychisch en fysiek)
- Leerlingen, de onderwijsprofessionals, directie en ouders weten wat ze kunnen doen om te zorgen voor een veilige omgeving. Deze groep weet ook wat te doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

De uitgangspunten - Kanjertraining

De school is een plek waar kinderen kunnen leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school. De visie en levenshouding van de Kanjertraining gebruiken wij als uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben met elkaar een duidelijke visie op hoe we met elkaar om willen gaan en willen graag samen met ouders en hun kinderen zorgen voor een prettige en veilige leer- en leefomgeving.

1. We willen te vertrouwen zijn.

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daaro uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de kinderen. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn. Doe je niet anders voor dan wie je werkelijk bent, zoals je bent, is het goed. En daarmee ben je te vertrouwen.

2. Wij, leerkrachten en ouders, zijn samen het gezag van het fatsoen

We zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Een goede opvoeding richt zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, vertrouwen, mededogen, toewijding, verantwoordelijkheid en betrokkenheid in de breedste zin van het woord.

Daarom moeten wij, ouders en leerkrachten, duidelijke leiders zijn voor kinderen. Wij vertegenwoordigen het gezag van het fatsoen. We laten ons daarbij niet bepalen door negatieve gevoelens zoals als angst, onmacht en ergernis. We zorgen voor een veilige sfeer door grensoverschrijdend gedrag op een nette manier zorgvuldig aan te pakken. Daarin werken we samen met elkaar.

3. We geven het goede voorbeeld.

De kinderen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven:

- We gaan respectvol met elkaar om
- We spreken respectvol over elkaar en de kinderen, ook op sociale media.
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

Wat doen we preventief en hoe doen we dat?

Inhoud van de Kanjertraining

We bespreken en oefenen met (te leren) gedrag door te werken met materialen die bepaalde dingen vertegenwoordigen. Deze zijn van toepassing op kinderen maar net zo goed op volwassenen. Omdat kinderen gedrag van ons nadoen, is het van belang dat wij (ouders en team) het goede voorbeeld geven.

De petten

Om in gesprek te gaan over gedrag maken we in de Kanjertraining gebruik van de petjes met vier verschillende kleuren. Wanneer zich een probleem of een stressvolle situatie voordoet hebben we een keuze om verschillend te reageren. We maken kinderen bewust van hun gedrag en oefenen met nieuw gedrag. Kinderen kunnen zo leren kiezen voor gedrag dat bij hen past en dat prettig is voor henzelf en de ander.

<p>Wanneer je doet als een kanjer, of als de witte pet, dan doe je als jezelf, je bent te vertrouwen en durft ook anderen te vertrouwen. Je toont respect voor jezelf en de ander.</p> <p>Jezelf zijn betekent ook: vervul de rol die bij je past. Dus moeder: wees moeder. Leerkracht: wees leerkracht. Je bent geen vriendje van het kind. En laat het kind ook kind zijn.</p> <p>Als we allemaal als onszelf doen, vanuit vertrouwen, kunnen we toch heel verschillend doen, ook in verschillende situaties.</p>	 <p>De witte pet is de pet van vertrouwen en jezelf zijn. Samen met de gele, rode en zwarte pet zie je dan...</p>
<p>Je kunt jezelf zijn in combinatie met de zwarte pet. De zwarte pet staat voor kracht. Dan reageer je op een prettig stoere manier. Je durft ruimte in te nemen. Je vertoont leiderschapsgedrag. Je geeft je grenzen aan. Je maakt plannetjes, toont initiatief. Zolang naast</p>	

<p>de zwarte pet ook de witte pet van het vertrouwen aanwezig is, is het gedrag prettig voor jezelf en de ander.</p> <p>Ouders en leerkrachten laten met de wit-zwarte pet positief leiderschap zien. Ze durven grenzen te stellen en duidelijk te zijn vanuit het vertrouwen dat de meeste mensen het goed bedoelen.</p>	<p>Wit en zwart</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertrouwen • duidelijk • doorzetter • leiderschap
<p>De rode pet in combinatie met de witte pet staat voor humor. Je maakt grapjes die leuk zijn voor iedereen. Je doet optimistisch, vrolijk, relaterend, luchtig, handelt met levensvreugd.</p> <p>Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat je humor gebruikt in je opvoeding en speels kunt zijn: je kunt spelen met kinderen en je kunt relateren. Je toont optimisme en vrolijkheid.</p>	<p>Wit en rood</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertrouwen • vrolijk • humor • positief denken
<p>Handelen we met de wit-gele pet, dan geven we ruimte aan de ander. We luisteren, zorgen, tonen interesse, zijn rustig en vriendelijk, bescheiden.</p> <p>Voor ouders en leerkrachten betekent dit dat we betrokkenheid tonen, luisteren naar kinderen en willen weten wat hun behoefte is. We tonen empathie.</p>	<p>Wit en geel</p> <ul style="list-style-type: none"> • vertrouwen • vriendelijk • bescheiden • behulpzaam

Alle kleuren petten hebben hun valkuil wanneer de witte pet van vertrouwen wegvalt. Als we niet meer met vertrouwen naar elkaar of naar onszelf kijken, komen we terecht in wantrouwen. Bij de ene persoon of in de ene situatie uit dit zich in te krachtig gedrag (zwarte/blauwe pet), bij de ander in te onderdanig of angstig gedrag (gele pet) en bij een ander in clownesk meeloopgedrag (rode pet).

In klassen waar het vertrouwen wegvalt, ontstaat dit gedrag. De basis van vertrouwen moet dan weer worden teruggezet. Gelukkig blijken de meeste mensen dit graag te willen: we willen ons liever gedragen met witte pet dan zonder. We zijn 'de weg even kwijtgeraakt'.

Het gaat mis als je niet doet als jezelf

Het gaat mis als we niet meer onszelf zijn, dan valt de witte pet weg.
Je doet dan zo:

Ik schop, sla, duw, pest.

*Ik maak vervelende grapjes, lach anderen uit
en doe mee met de zwarte pet.*

Ik doe zielig, zeg niks, kijk naar de grond.

In het aanspreken van kinderen gebruiken we pettentaal. Voorbeelden hiervan zijn: “Welke pet heb je nu op? Hoe kun je de witte pet erbij opzetten?” “Ik zie een heleboel witte petten!” De pettentaal helpt ons om zonder oordeel het kind op zijn gedrag aan te spreken.

Let op: we koppelen nooit een pet aan een kind. De petten gaan over het gedrag, en gedrag kun je veranderen. Een kind doet als een rode pet op een moment, en is de rode pet niet.

Smileyposter

Leerlingen

Welk gedrag willen we wel en niet op school? Waar ligt de grens? De smileyposter geeft hier handvatten voor. We willen kinderen leren om rekening te houden met elkaar. Let dus een beetje op de gevoelens van de mensen om je heen. Check even of de ander zich nog goed voelt bij jouw gedrag. Andersom geldt ook: het is jouw verantwoordelijkheid om aan te geven wanneer je je ergens niet prettig bij voelt. De meeste mensen bedoelen het goed, maar het gaat wel eens een keertje mis. Je helpt de ander door je grens aan te geven: “ik vind het vervelend als je... Wil je dat anders doen?”

Leerkrachten, ouders en directie

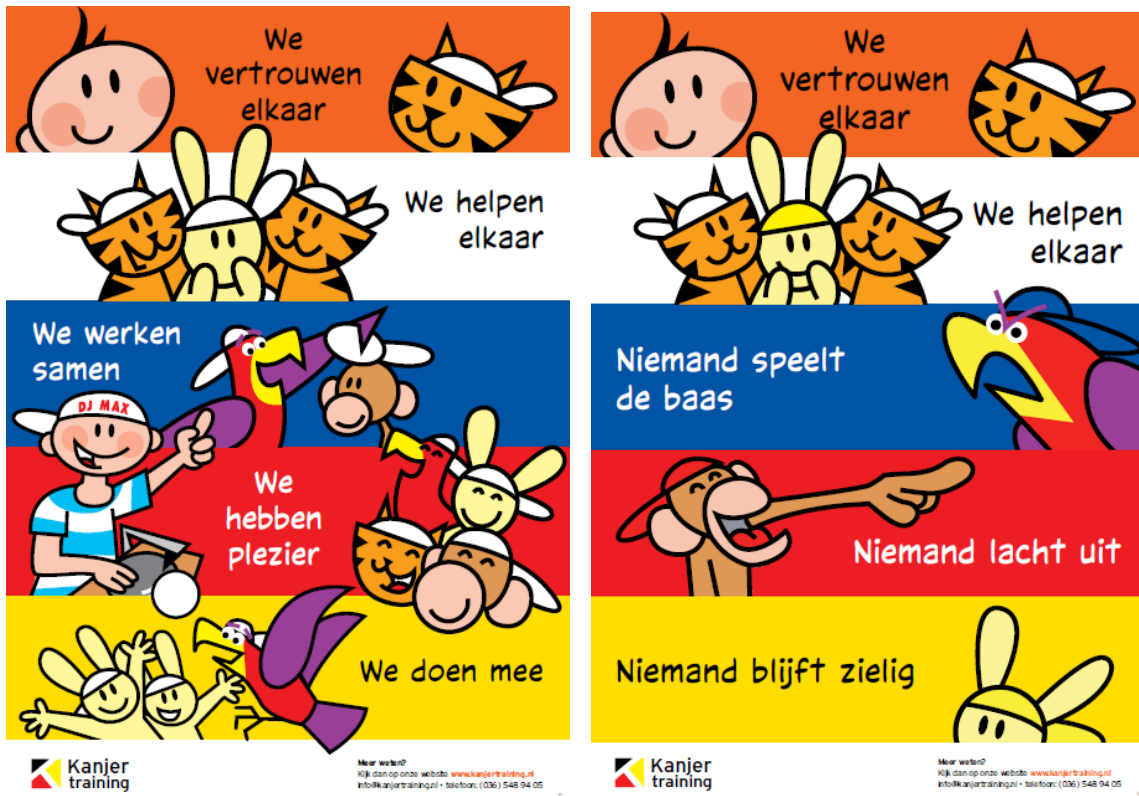
De poster is ook van toepassing op de volwassenen rondom de leerlingen.

Wat mogen wij (school en ouders) van elkaar verwachten?

- Als we ons zorgen maken om een kind, dan overleggen we respectvol met de kinderen, ouders en de leerkracht. We geven elkaar feedback. Dat betekent dat we op het schoolplein of via internet niet slecht spreken over de ander; we gaan met die ander in gesprek. Kortom, we spreken met respect naar en over elkaar.
- We zoeken een oplossing die goed is voor het kind, de klasgenoten, de ouders en de school.
- Soms bedoelt de ander iets goed, maar ervaar je het vervelend. We geven dan rustig onze grens, zodat de ander rekening met je kan houden.

Afsprakenposter

Als leidraad voor hoe wij op school met elkaar om willen gaan, gebruiken we de volgende vijf uitgangspunten van de Kanjertraining. Op onze school ziet u deze uitgangspunten op de Kanjerafsprakenposters. De kleuren verwijzen naar de petten. Hieronder staan de posters zoals deze gebruikt worden in de kleutergroepen.

Motor en benzine: alles wat aandacht krijgt, groeit!

Leerlingen

Met de Kanjertraining leren we dat alles wat aandacht (benzine) krijgt, groeit. Vervelend gedrag (motor) blijft doorgaan en krijgt status als kinderen meelachen en erbij staan. We maken kinderen bewust van de benzine die ze (vaak onbedoeld) geven aan gedrag dat niet prettig of storend is. Zo leren kinderen sociale verantwoordelijkheid te nemen en ervoor te kiezen om geen benzine te geven.

In onveilige klassen bekrachtigen kinderen elkaar in negatief, te stoer gedrag. Pas wanneer kinderen leren om geen benzine meer te geven, als de norm verandert, dan valt er geen winst (status, populariteit) meer te behalen met negatief gedrag.

Leerkracht

De leerkracht probeert in de klas benzine (aandacht) te geven aan positief gedrag. De leerkracht spreekt de benzinegevers aan: "geef maar geen benzine". Hierdoor krijgt negatief gedrag minder aandacht (benzine) van de leerkracht.

Ouders

Wat kunnen ouders thuis doen? Bevraag uw kind eens of het benzine geeft in de klas. Soms klagen kinderen thuis over vervelend gedrag van een klasgenoot. Het komt geregeld voor dat kinderen onbedoeld zelf benzine blijken te geven aan dit gedrag. Dit kan door erom te lachen, door ernaar te kijken maar ook door te klagen (ohhhh, stil nou eens, hou op...). Dit houdt onbedoeld het gedrag in stand.

Waar geeft u thuis benzine aan? Lacht u om stoer gedrag van uw kind, dan zal uw kind hiermee doorgaan. Spreekt u alleen uw kind aan op negatief gedrag, dan zal uw kind daarmee aandacht

krijgen en dus blijven vragen. Geef daarom veel complimenten en benoem dus het gedrag wat u prettig vindt. Dan zal dat gedrag versterkt worden.

Wat doen we als het mis gaat en hoe doen we dat?

Gedoe hoort erbij en is leerzaam. Het is normaal dat kinderen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Ze willen spelen met hetzelfde speelgoed, ze willen rustig werken terwijl de ander door de klas roept. Ze willen met hetzelfde kind spelen maar niet met elkaar. Kortom, er ontstaat gedoe. Dit zijn voor kinderen allemaal leermomenten. In het volwassen leven moeten we immers ook leren omgaan met onze behoeftes en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven.

Hoe leren we kinderen omgaan met gedoe?

Fase 1: kind heeft last van een ander

De vuistregel van de Kanjertraining: jij zit in de klas met kinderen die te vertrouwen willen zijn. We leren kinderen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen.

Frits zegt wat hij vervelend vindt.

Joost wil aardig doen tegen Frits.

Tussen Joost en Frits is het weer goed.

Soms wordt een incident groter doordat kinderen het gedrag van de ander ervaren als pesten, en vervolgens agressief of klagerig reageren (richting klasgenoten, leerkracht, ouders). Klasgenoten, leerkrachten en ouders kunnen dit onbewust versterken, bijvoorbeeld door agressief gedrag goed te keuren ("mep maar terug"), té veel medelijden te tonen of kwaad te spreken over het andere kind.

Tips vanuit Kanjer voor leerkrachten en ouders:

- Ga na een conflict of gedoe geen rechter spelen om dader en slachtoffer te identificeren. Richt je op de toekomst; “Willen jullie dit oplossen? Hoe zouden jullie dit de volgende keer anders kunnen doen”?
- Leer kinderen hoe je op een rustige, respectvolle manier zegt dat je last hebt van iemands gedrag. De woorden en toon moeten bij het kind passen.
- Leer kinderen te stoppen met hun gedrag als een ander aangeeft er last van te hebben.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld. Hoe doet u als u last heeft van iemand in uw gezin, familie, vriendenkring, de buurt? Welke gedragsvoorbeelden krijgen kinderen van u?
- Spreek met respect over andere kinderen, ouders en leerkrachten.
- Bespreek met kinderen het verschil tussen plagen en pesten.
- Leer kinderen de intenties van de ander te interpreteren. Een kind kan iets als een grapje bedoelen, maar een ander kan het als beledigend opvatten. Leer kinderen om te checken hoe de ander het bedoelde.

Fase 2: het storende gedrag gaat door.

Vuistregel van de Kanjertraining: een motor kan niets beginnen, als het geen benzine krijgt. Wordt dus niet boos, ga niet huilen, ga niet in discussie. Laat de klasgenoot die vervelend doet kletsen, en ga samen met een andere klasgenoot die je vertrouwt (maatje of buddy) iets anders doen. Als jij niet meer op het vervelende gedrag let, houdt het meestal vanzelf op. Gaat het toch door? Dan stap je naar een volwassene die kan helpen (Leerkracht, pleinwacht, ouder). Vaak blijft het bij een incident, en is er geen sprake van structureel pesten.

Tips vanuit Kanjer voor leerkrachten en ouders:

- Leer kinderen weg te lopen bij vervelend gedrag, en steun te zoeken bij leeftijdsgenoten. Voor sommige kinderen is dit een oefening in zelfbeheersing.
- Geef hierin zelf het goede voorbeeld. Laat u zich bepalen door negatieve personen in uw leven? Of besteedt u energie aan positieve zaken?
- Leer kinderen om hulp te vragen bij een volwassene als vervelend gedrag doorgaat. Bespreek het verschil tussen klikken en om hulp vragen.
- Ook kinderen van wie u het misschien niet verwacht, kunnen doen als een rode of blauwe pet.
- Vraag kinderen of het de bedoeling was om de ander bang, verdrietig, boos te maken of pijn te doen. Laat kinderen zelf nadenken over een oplossing die goed is voor alle betrokkenen.
- Problemen tussen kinderen die zich op school voordoen, worden op school opgelost. School betreft indien nodig de ouders daarbij.
- Spreek, ook als zich problemen voordoen, met respect over andere kinderen, ouders en leerkrachten.

Fase 3: iemand wordt structureel lastiggevallen vanuit een machtspositie: pesten.

Definitie van pesten: wanneer een kind of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een ander kind blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pestproblematiek.

Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar: er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast, de ene keer plaagt de één, de andere keer de ander. Het gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

Pesten kan heel schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Wanneer er sprake is van pestgedrag stappen we over op ons pestprotocol.

De rol van leerkrachten, ouders en directie bij grensoverschrijdend gedrag

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden; verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie, seksuele toenadering of -intimidatie of pesten. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag staat op zichzelf, en is situationeel/contextueel en vraagt een eigen afweging en aanpak. Wat bij het ene kind goed werkt, werkt bij het andere kind averechts. Toch zijn er wel vuistregels te creëren.

Een school is een plek om te leren, daar moet het dus veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, maar dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. De smileyposter geeft hiervoor een duidelijk kader: het moet goed zijn voor jou en voor de ander. We willen het vaak wel goed doen, maar het gaat wel eens mis.

Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het eerste wat belang is: is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders? Voorbeeld zijn; schaar gooien door de klas, met een mes dreigen, agressie, spullen gooien, dreigende taal of dreigende acties enzovoort. In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek. Het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat dan voorop. Een optie zou kunnen zijn dat de leerkracht met de hele klas de ruimte verlaat. De leerkracht stuurt een andere volwassene naar het kind toe om het kind te beschermen tegen zichzelf.

Het heeft altijd de voorkeur om van kinderen af te blijven. Dat willen in dit soort situaties als leerkracht altijd voor ogen houden. Als er echter geen alternatief is, is het ook onze plicht in te grijpen om gevaar te voorkomen. Dus vechtende kinderen uit elkaar halen is een mogelijkheid, nadat duidelijk is gezegd: "stoppen en uit elkaar nu!"

Herstelrecht

Wanneer het mis is gegaan, is het altijd belangrijk om het in het nagesprek weer goed te maken en herstelrecht toe te passen. Voorbeelden zijn:

- Fysiek iets aangedaan: knuffel geven
- Iets stuk gemaakt: koop een nieuwe
- Uitgescholden: excuusbrief schrijven
- Weglopen: tijd inhalen
- Racisme: werkstuk maken over WO II

Bij fysieke onveiligheid is er altijd een nagesprek met ouders van die leerling. Daarbij gaan we op zoek naar is hier sprake van onmacht of onwil? In beide gevallen verwachten we echter dat ouders het gedrag ondubbelzinnig afkeuren. Doen ouders dat niet, dan gaat deze leerling naar een andere klas tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende hersteld is. Zijn er aanwijzingen dat de leerling het gedrag in die klas ook laat zien, dan komen we in een situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet. Dat wordt hier na stap voor stap uitgelegd.

Onmacht versus onwil

De Kanjertraining heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen, maar dat gaat wel eens mis. Dat is niet erg, daar leren ze van. Toch zijn er soms kinderen die zich wel willen misdragen. We maken dan ook een onderscheid tussen onmacht en onwil in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. In de bijlage is een stappenplan opgenomen wat stapsgewijs weergeeft hoe te reageren in deze gevallen.

Bij sommige kinderen is het moeilijk uit te maken of er sprake is van onmacht/onvermogen/beperking of onwil. De Kanjertraining is van mening dat hier een 'streng' onderscheid gemaakt moet worden. Dit onderscheid zit door de hele training heen.

Onmacht

Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met ouders van deze leerling. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert het kind er iets van te maken. Zo zijn er kinderen met onvermogen als autisme, ADHD, moeilijke gezinsomstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het misgaat is niet erg. Het zijn dan leermomenten.

Wat dan helpt is:

- Met ouders en kinderen moet worden besproken dat onvermogen, beperkingen en omstandigheden geen vrijbrief zijn voor wangedrag. Ook dit kind moet leren zich fatsoenlijk te gedragen zodat klasgenoten zich veilig voelen. Wanneer ouders tegen hun kind blijven zeggen dat hij/zij hier niets aan kan doen, dan krijgt het kind een vrijbrief om zich te misdragen. De inzet, motivatie, de urgentie is nodig om het kind ander gedrag te leren.
- Een groot deel van de kinderen met gedragsproblemen (75%) heeft moeite met begrijpen van de taal. Dit wordt vaak over het hoofd gezien. Pas daarom taalgebruik aan.
- Ouders en leerkrachten geven (op een rustig moment) inzicht in de gevolgen van het gedrag van het kind. "Als je zo doet, gebeurt er dit (kinderen willen niet meer met je omgaan/kinderen worden bang van jou/we kunnen niet werken in de klas, dus je moet uit de klas) Hierdoor raken kinderen gemotiveerd om anders te reageren. Het reguleren van de emoties begint bij de motivatie.
- Ouders en leerkrachten stellen helpende vragen; "Wil jij je zo gedragen? Wil jij dat ik/wij jou zien als...? Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier verder met elkaar?"
- We geven duidelijke instructies welk gedrag we wel van het kind willen zien. Dus niet wat niet, maar vooral wat wel!
- Kind uit de omgeving halen, en soms juist dicht bij de leerkracht houden.

- Omstanders wegsturen
- Kind blijft bij de LK, 1 tot 6 weken. (Dat is een stevige interventie welke altijd i.s.m. met de Kanjertraining wordt geïnitieerd.)
- Kind voorbereiden op de nieuwe situatie voordat de klas instructie krijgt.
- Coaching gerichte benadering: voordoen is nadoen. “Je bent de moeite waar maar dit gedrag kan niet.” Op zoek gaan naar oorzaken/triggers, alternatieven bedenken en oefenen hoe je anders kunt reageren.
- Leerkracht en ouders vullen de vragenlijst in het Kanjer LVS in. Samen met ouders kunnen we adviezen selecteren die uit dit systeem komen en een plan van aanpak maken.
- Individuele kinderen die sociaal vastlopen kunnen met hun ouders een ouder-kind training volgen. Ouders kunnen hiervoor op www.dekanjertraining.nl kijken. Of natuurlijk samen met school op zoek gaan naar professionele en passende ondersteuning.

Onwil

Heeft het kind de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk *wil* gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageert school grens stellend. Ouders worden direct betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te *willen* misdragen. De mentaliteit van het kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is cruciaal nu in het gesprek met de ouders expliciet te vragen:

Keurt u als ouder dit gedrag goed? Wilt u dat uw kind morgen weer zo reageert?

Als ouder reageren vanuit ‘nee, maar ...’, waarin er een opsomming van redenen voor het gedrag komt, zal verwezen worden naar de smileyposter, met de vraag of het de bedoeling is dat hun kind andere kinderen lastigvalt. De meeste ouders willen dit niet.

Als ouders daarop aan geven dit gedrag af te keuren, dan moeten ouders dit nadrukkelijk tegen hun kind zeggen.

School heeft de steun van ouders nodig om hun kind te sturen. In de praktijk blijkt:

- Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus gebruiken.
- Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn als school zitten.
- Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van de school vinden.

Als ouders vinden dat hun kind het recht heeft om agressief op te komen voor zichzelf en zich onfatsoenlijk mag gedragen t.o.v. andere kinderen, leerkrachten of ouders, dan worden ouders doorverwezen naar de directie van de school. Deze maakt duidelijk:

- We hebben alle respect voor de regels die u thuis heeft. Daar bent u immers de baas.
- Op school hebben we aanvullende regels, deze bepalen wij.
- Indien u kiest voor onze school, moet u tegen uw kind zeggen dat hij zich op school aan de schoolregels moet houden.
- Wilt u ons helpen? Als alle kinderen voor zichzelf opkomen op de manier zoals u wenst, dan kan ik de veiligheid niet garanderen op school. Dat is mijn taak als directie.

- Als u niet wilt dat uw kind zich aan de schoolregels houdt, is er geen plek meer op deze school en moet u zoeken naar een school die beter aansluit bij uw wensen.

Tot die tijd wordt er een passende oplossing gezocht die recht doet aan de situatie. Het bestuur moet hierover worden geïnformeerd. Afhankelijk van de situatie zijn er verschillende opties:

- Contract opstellen met duidelijke afspraken
- Kind wordt een of twee klassen hoger of lager geplaatst
- Kind is slechts een beperkt aantal uren aanwezig op school
- Kind wordt door ouders opgehaald bij herhalend ongewenst gedrag, school is een leerplek, geen opvang.
- Schorsings- en verwijderingsprocedure opstarten

De sociaal emotionele ontwikkelingen in beeld

Vanuit de Kanjermethode monitoren we de ontwikkelingen van leerlingen op onze school. We brengen de sociaal emotionele ontwikkelingen in kaart. We stellen de vragen hoe de leerling naar zichzelf kijkt, en hoe de leerkracht de leerling en zijn gedrag ervaart. Indien nodig kunnen we met het LVS van Kanjer een aanpak samenstellen en samen met leerlingen en ouders dit plan uitrollen. Daarnaast gebruiken we dit leerlingvolgsysteem om de gegevens over de veiligheidsbeleving te delen met de inspectie voor het onderwijs, één van de verplichtingen van de school.

De veiligheidsbeleving in beeld

Naast het in beeld brengen van de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen brengen we ook de veiligheidsbeleving in beeld. N.a.v. die metingen kunnen we vervolgens weer interventies inbrengen in het geval dat nodig is. We bevragen de leerlingen jaarlijks op dit onderwerp met het LVS van de Kanjertraining. De uitkomsten zetten we door naar de inspectie van het onderwijs.

Ouders en leerkrachten worden één maar per twee jaar bevroegd. Ouders via een daarvoor georganiseerde digitale ouderenquête en de leerkrachten middels de RI&E. (voor het laatste, zie het Fysiek veiligheidsplan).

Vertrouwenspersonen

Interne vertrouwenspersonen

School Vest heeft een interne vertrouwenspersonen. Dat zijn de intern begeleiders Karien van den Houten en Marjolein Schut. Leerlingen en ouders kunnen bij hen terecht wanneer er zaken zijn die zij zouden willen bespreken met iemand anders dan hun eigen leerkracht of leidinggevende. Deze vertrouwenspersonen handelen zo integer mogelijk maar hebben geen geheimhoudingsplicht. Dit omdat ouders informatierecht hebben als het gaat om vertrouwelijke gesprekken met kinderen. Daarnaast zullen de vertrouwenspersonen mogelijke misdaden of criminele activiteiten moet melden. Gelukkig zijn de onderwerpen zelden zo zwaar. Onze vertrouwenspersonen zijn te benaderen via de mail op k.vandenhouten@dsvag.nl en m.schut@dsvag.nl en natuurlijk op hun werkdagen aan te spreken op school.

Externe vertrouwenspersonen

Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon waar collega's terecht kunnen met vragen, zorgen of klachten over ongewenst gedrag, pesten, agressie en discriminatie. Onze externe

vertrouwenspersoon is Saffira Becker. Zij is te bereiken op telefoonnummer 06-82655099 of per mail op saffira@uwexternvertrouwenspersoon.nl.

Dan is er ook nog een vertrouwenspersoon van uit het ministerie van onderwijs. Bij deze persoon kunnen mensen terecht wanneer er sprake is van seksuele intimidatie, misbruik, psychisch- en fysiek geweld en discriminatie en radicalisering. De vertrouwenspersoon van het ministerie is te bereiken iedere werkdag tussen 08:00 en 17:00 uur op 0900-1113111.

Pesten

Elk kind moet zich veilig voelen op een basisschool. Dat is het uitgangspunt van School Vest. Om ervoor te zorgen dat ieder kind zich ook veilig voelt, werken we structureel aan ons pedagogisch klimaat. We hebben een prettig klimaat in de school en we ondersteunen dit met structurele lessen gericht op de sociaal emotionele ontwikkeling.

School Vest zet sterk in op een prettig schoolklimaat waarin kinderen kunnen ontwikkelen, groeien en zich prettig voelen. Ondanks onze inspanningen kan het zo zijn dat we pestgedrag (helaas) niet hebben kunnen voorkomen. In dat geval zetten we ons protocol in om ervoor te zorgen dat het pesten stopt en de leerling in kwestie samen met de groep op een goede manier verder kan.

Anti-pest coördinatoren en het pestprotocol

Op School Vest hebben we twee anti-pestcoördinatoren, dat zijn onze intern begeleiders. Daarnaast werken we a.d.h.v. het pestprotocol in geval er sprake is van pestgedrag of pestbeleving. Het protocol is op te vragen op school.

Schorsing en verwijderingsprotocol

School Vest heeft een stevig sociaal emotioneel programma (Kanjertaining) waarmee we werken aan het bevorderen van het pedagogisch klimaat. Ondanks alle inspanningen kan het misgaan. In ernstige gevallen van wangedrag kan de school overgaan tot schorsing. In het protocol schorsen en verwijderen vindt u alle informatie rondom schorsen en verwijderen. Het protocol is op te vragen bij de schoolleiding.

Hoe gaan we om met mobile telefoons?

Mobieltjes en tegenwoordig ook smartwatches zijn niet meer weg te denken. Hoewel nuttig en handig willen we op school dat deze bij binnenkomst in het gebouw uitgeschakeld worden. De devices gaan in de tas/rugzak en mogen na schooltijd buiten het gebouw weer aangezet worden. Voor de leerlijn digitale geletterdheid maken we bijna alleen maar gebruik van de chromebooks in de klas. Een heel enkele keer kan het voorkomen dat leerlingen hun mobile mogen gebruiken, maar dat is dan op verzoek van de leerkracht en passend bij een les.

Internet/sociale mediaprotocol

Sociale media zijn niet meer weg te denken in onze maatschappij dus ook niet op school. Sociale media kan een mooie bijdrage leveren aan de kwaliteit van het onderwijs en het kent ook valkuilen. Om hier op een goede manier mee om te gaan, hebben we voor zowel leerlingen als leerkrachten een regelement. Dit is opgenomen in de bijlagen.

De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Op onze school werken wij met een meldcode kindermishandeling. Deze code is verplicht voor schoolorganisaties en bedoeld om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. Om duidelijkheid te krijgen of een situatie onveilig is wordt gebruik gemaakt van een afwegingskader. Ook wordt geprobeerd duidelijk te krijgen of een onveilige situatie al eerder is gesignaleerd. Veilig Thuis speelt daarbij een belangrijke rol. De School moet altijd melden bij Veilig Thuis als er sprake is van acute onveiligheid, structurele onveiligheid of disclosure (kind of volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling/verwaarlozing). Het bestuur heeft een aandacht functionaris aangesteld. Deze coördineert alles wat met de meldcode te maken heeft. Het protocol is op te vragen bij de school.

Protocol scheiding

Ingeval van een scheiding breekt er voor ouders en het kind/de kinderen vaak een moeilijke tijd aan. Een echtscheiding is een ingrijpende gebeurtenis in het leven van alle betrokkenen. Het is vaak een periode van verdriet, spanning en onzekerheid. Naast het verdriet moet er veel geregeld worden en kunnen er grote veranderingen zijn, zoals een verhuizing.

Door de contacten met uw kind(eren) en met u als ouders, krijgen wij als basisschool ook te maken met de (praktische) gevolgen van een echtscheiding. In de relatie school – ouders – kind zal door de scheiding van ouders het één en ander kunnen veranderen.

Het is van belang dat er een goede communicatie blijft bestaan waarbij het welzijn van het/de kind(eren) centraal staat. Om ondersteuning te bieden voor kind, ouders en school werken we op onze school met het protocol echtscheiding, deze is op te vragen op school.

Protocol rouwverwerking

Een school kan te maken krijgen met rouw en verdriet. Denk aan het (plotseling) overlijden van een leerling, het overlijden van een leerkracht of een andere dramatische gebeurtenis.

Bij een (plotseling) overlijden of een andere dramatische gebeurtenis moet er rekening worden gehouden met langdurige processen en alle emoties van de betrokkenen die daarbij komen kijken. Daarnaast moeten alle betrokkenen op een juiste wijze worden geïnformeerd en worden begeleid.

Het omgaan met een (plotseling) overlijden of een andere dramatische gebeurtenis is voor een school geen routinewerk. Dit protocol kan houvast bieden in de - mogelijk - verwarrende situatie die zich voordoet wanneer de school te maken krijgt met zo'n ingrijpende gebeurtenis. Om die reden hebben we een protocol rouwverwerking opgesteld. Deze is bij de school op te vragen.

Bijlagen

[Bijlage 1 stappenplan de Kanjertraining](#)

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. De leerkracht benoemt het grensoverschrijdende gedrag:
"Ik zie dat...", "Ik hoor dat..."

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel):

"Ik merk dat het ..., "Ik heb last van...", "Ik vind het storend dat..."

2. De leerkracht vraagt naar de bedoeling van dit gedrag:
"Is het je bedoeling om...?" of "Wil je echt...?"

Nee -> "Fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"Hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"Wat spreken we af?"

Ja -> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij **Ja**:

3. De leerkracht stapt over naar leiderstaal:
 - "Kijk me aan", Ik wil dat je nu...", "Stoppen nu", "Hier geven...(materiaal)"
 - "Je hebt nu de keus..."

Je luistert naar mij

Consequentie

Bijvoorbeeld:

- Dicht bij de leerkracht laten zitten
- "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
- Afkoelplek
- Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
- Ouders bellen

4. In beide keuzes zal de leerkracht buiten lestijd een gesprek voeren met het kind.

De leerkracht vraagt nogmaals naar de **BEDOELING**:

- "Was het jouw bedoeling om...?"
- "Ben je van plan om hiermee door te gaan?"

Onmacht

Nee, ik wil stoppen:

- Afspraken/plan maken
- Eventueel goedmaken/herstellen
- Ouders worden geïnformeerd

Onwil

Ja, ik wil doorgaan:

- Ouders worden gebeld voor een gesprek op school
- Kind uit de klas

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag goed?

Nee

Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Samen plan van aanpak maken
2 klassen hoger/lager
Kind dichtbij leerkracht

Nee, maar

Smileyposter
'Er is geen excuus voor wangedrag'
'Wilt u dat uw kind...?'

Ja

Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders
Is dit de juiste school voor u?
Schorsen
Gedrag verandert niet? Vervangende school

Bijlage 2 Sociale media/ internet reglement

Modelreglement internet en sociale media van de Dordtse Schoolvereniging voor onderwijs op algemene grondslag.

Inleiding

Sociale media spelen een belangrijke rol in het leven van leerlingen en onderwijzend personeel. Het gebruik van sociale media is onderdeel van het gedrag van leerlingen binnen de school. Sociale media kunnen helpen om het onderwijs te verbeteren en de lessen leuker te maken, om contact te houden met vrienden en te experimenteren en grenzen te verleggen. Maar sociale media brengen ook risico's met zich mee, zoals pesten en het ongewild delen van foto's of andere gegevens. Met dit reglement kan het gesprek op school, in de klas maar ook thuis gevoerd worden over wat er gewoon is op sociale media (en wat niet). De afspraken zijn van toepassing op alle leerlingen van de DSVAG, voor het gebruik van mobiele telefoons en sociale media op school en in de klas, maar ook in het mediagebruik buiten de school.

Onder het gebruik van sociale media gaat het om programma's waarmee online informatie kan worden opgezocht, gedeeld en gepresenteerd. Denk bijvoorbeeld aan Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat maar ook alle (nieuwe) hiermee vergelijkbare programma's en apps.

Afspraken bij het gebruik van internet en sociale media

1. Dit reglement is van toepassing op alle leerlingen van de DSVAG, onafhankelijk van de plaats waar zij hun sociale media gebruiken.
2. We behandelen elkaar netjes en met respect en laten iedereen in zijn waarde. Daarom pesten, kwetsen, stalken, bedreigen en beschadigen we elkaar niet en maken we elkaar niet zwart.
3. Iedereen is verantwoordelijk voor wat hij/zij zelf plaatst op sociale media en kan daarop worden aangesproken. Ook het doorsturen (forwarden) en herplaatsen (re-tweeten) zijn handelingen waar je op aangesproken kunt worden.
4. Zorg dat je weet hoe de sociale media werken voordat je ze gebruikt, zorg dat de instellingen goed staan en je niet meer informatie deelt dan je wil. Alles dat wordt gecommuniceerd via internet en sociale media blijft nog lang vindbaar.
5. Bij het gebruik van internet en sociale media houden we rekening met de goede naam van de DSVAG en iedereen die daarbij betrokken is zoals docenten, onderwijsondersteunend personeel en ouders.
6. We helpen elkaar om goed en verstandig met sociale media om te gaan en we spreken elkaar daarop aan. Als het niet lukt, dan vragen we daarvoor hulp aan onze leraar, vertrouwenspersoon of directeur.
7. De mobiele telefoons worden in het klaslokaal centraal bewaard.
8. De leraar moet vooraf toestemming verlenen om een mobiele telefoon of sociale media in de les te gebruiken. Tijdens toetsen, overhoringen en proefwerken kunnen aangepaste regels gelden.
9. We respecteren elkaars privacy. Bij het gebruik van sociale media en internet worden er daarom geen informatie, foto's of video's verspreid over anderen als zij daarvoor geen toestemming hebben gegeven of als zij daar negatieve gevolgen van kunnen ondervinden.
10. Internet en sociale media worden alleen gebruikt voor acceptabele doeleinden. Het is

daarom niet toegestaan om op school:

- Sites te bezoeken, informatie te downloaden en te verspreiden die pornografisch, discriminerend, beledigend of aanstootgevend zijn;
- Hacken en ongeoorloofd toegang te verkrijgen tot niet-openbare sites of programma's;
- Informatie, foto's of video's te delen waarvan duidelijk is dat die niet bedoeld is om verder te verspreiden, hou je wachtwoorden geheim;
- Verzonnen berichten versturen of een fictieve naam gebruiken als afzender;
- Iemand lastig te vallen of te achtervolgen;

Als iemand over de voorgaande punten informatie krijgt aangeboden, wordt dat gemeld aan de leraar, vertrouwenspersoon of directeur.

11. Als er gebruik wordt gemaakt van het netwerk van de school, dan mag dat de kwaliteit van het (draadloze) netwerk niet in gevaar brengen of schade aan personen of instellingen veroorzaken. Hacken, overmatig downloaden of overbelasten van het netwerk is verboden.

12. Leerlingen, ouders en medewerkers van de DSVAG worden niet met elkaar "vriend" op sociale media, tenzij het gaat om een door de medewerkers gebruikt professioneel account waar geen persoonlijke informatie over de medewerker is geplaatst.

13. Als er wordt geconstateerd dat de afspraken niet worden nageleefd, wordt dit eerst met de betrokkene besproken. Bij een ernstige overtreding kan de directie van de school besluiten een maatregel op te leggen die kan bestaan uit het in beslag nemen van de telefoon, het uitsluiten van toegang tot het netwerk van de school, het geven van een disciplinaire maatregel of in uiterste geval het schorsen of verwijderen van de leerling van school. Er wordt in deze gevallen altijd contact opgenomen met de ouders. Daarnaast kan de directie contact opnemen met de politie als er sprake is van een strafbaar feit.

Versie1/291112